

պատերազմեան շրջանին հաղորդակցութեանց բազմազան դիւրութիւններուն շնորհիւ հետաւոր երկիրներու մասին բոլորովին անտեղեակ չեն մարդիկ, այսուհանդերձ ուղեգրութիւն մը, երբ լաւ գրուած է ան՝ ո՛չ միայն մեծ արժէք ունի շատ մը տեսակէտներով՝ այլ եւ կարի հետաքրքրութեամբ կը կարդացուի:

Երովպիա ապահովաբար Ալիւրիէի հետաքրքրական երկիրներէն մէկն է: Մեզի համար աւելի՝ քանի որ հոն հայը զատիկ է բարեացակամ կառավարութիւն մը, որուն եկեղեցին ալ մերինին զաւանակից եղած է դարերէ ի վեր: Մասնաւոր թէ զիրքը տեղ տեղ ազգագրական ծանօթութիւններ ալ կուտայ Երովպիացիներու վրայ պատմական տեղեկութիւններու հետ միասին:

Արաւմեան Սրբազան կերպով մ'ակնարկած է այս կէտերուն՝ իր զիրքին մէջ: Կը յիշէ մասնաւորապէս Երուսաղէմի Ս. Յակոբեանց միաբաններէն Սահակ Եպս. ի եւ Տիմոթէոս վրդ. ի առի՛տ յիշուել առ ի Տաւրիներ առաջ կատարած ուղեւորութիւնը դէպի նոյն երկիրը. կը յիշէ սպասմամբ եւ անկասկած դատուեցեալ: Մենք կը կարծենք թէ սխալ է 1867-ին վրայ նայիլ 1930-ի տկճոցով: Սրբազանը 1930-ին այնպիսի զիրք մը գրեց՝ այն բոլոր դիւրութիւններով՝ զորս կը ցուցնէ իր զիրքին մէջ. չենք կարծեր որ Սահակ Սրբազանէն աւելին տկճակալելու տեղ մնար 1867-ին:

Իսկ ինչ կը վերաբերի մեր Ս. եկեղեցիին առաքելական գործին հանդէպ ունեցած անհարեւութեան՝ զոր Սրբազան հեղինակը կը յիշէ՝ ընդունինք թէ ցաւալի է, յո՛յժ ցաւալի: Բայց բոգունք այդ՝ եւ զիրքին մասին խօսինք:

Անցնաւ առաջին հարիւր էջեր Պոլսէն մինչեւ Երովպիա նամարդութիւնը կը նկատագրեն: Անոնք որ մասնաւորապէս Երովպիայի մասին կարդալ կ'ուզեն՝ լաւ կ'ընեն 101 էջէն սկսելով: Ինչ որ հասարակօրէն հայ ընթերցողը պիտի շահագրգռէ կը կարծենք այս զիրքին մէջ՝ հայ զաղուրթն շինած դիրքն ու կացութիւնն է: Ի նկատի առնելով Հայոց կերպով մը անցալիւնի վիճակը՝ ու Բաղդադէն տեսակէտով անկախած այդ կողմէ, եւ միեւնոյն ասեմ գնահատելով անոնց ձեռնարկութիւնը. իսկ միւս կողմէ՝ եկեղեցական բարեկամութեամբ եւ սիրով ալ համակիր՝ — հետեւանք Երուսաղէմի Ս. Յակոբեանց Միաբանութեան Հապէտ եկեղեցիին հետ ունեցած սիրալիլ յարաբերութիւններուն, որ մի քանի տարի առաջ ալ զամ մը եւս ամբողջովն դուրեւարած այժմու բազմաւոր կայսեր հ. Վեն. Թաւմարի Մառնէնի Երուսաղէմ եւ Երջանկայեանակ Դուրեան Սրբազանին տուած այցելութեամբ — Երովպական կառավարութիւնը կը Բաջալէրէ հայ զաղուրթն զորոնցէրիւնը իր երկրին մէջ: Յիշութեամբ կը կարդանք Երովպական կայսեր եւ նախկին կայսրուհիին (այժմ հանգուցեալ) այճման բարի տրամադրութիւններ: Աւայտական ճան պատշոմաւոր կայսեր հ. Վեն. Թաւմարի Մառնէնի Երուսաղէմ եւ Երջանկայեանակ Դուրեան Սրբազանին տուած այցելութեամբ — Երովպական կառավարութիւնը կը Բաջալէրէ հայ զաղուրթն զորոնցէրիւնը իր երկրին մէջ: Յիշութեամբ կը կարդանք Երովպական կայսեր եւ նախկին կայսրուհիին (այժմ հանգուցեալ) այճման բարի տրամադրութիւններ: Աւայտական ճան պատշոմաւոր կայսեր հ. Վեն. Թաւմարի Մառնէնի Երուսաղէմ եւ Երջանկայեանակ Դուրեան Սրբազանին տուած այցելութեամբ — Երովպական կառավարութիւնը կը Բաջալէրէ հայ զաղուրթն զորոնցէրիւնը իր երկրին մէջ:

Գիրքն ունի նկարագրութիւններ Սրբազան Հեղինակին այցելութեանց եւ զորոնցէրութեան, զորս մասնաւորապէս հաշի չենք տեսներ: Անկիւն մը՝ աչի կը զարնէ որ Ալսանեան Սրբ. չէ կրցած Գաղութայինը կամ նման մանկին մը վերակազմել... Երանի՛ր թէ կարեւոր:

Այս սեռի գրականութեան մէջ գեղարուեստը չը փնտռուի, բերեալ: Այլապէս զիրքը առի՛տի հրապուրիչ կրնար դառնալ:

Տ. Վ. Ն.

Ս. ՅԱԿՈԲԻ ՆԵՐՍԷՆ

ՄԻԱԲԱՆԱԿԱՆ ԸՆԴՀ. ԺՈՂՈՎ

Նիսիս ԺԱ Եւ ԺԲ (Նոյ. 12, 17)

Նախագահութեամբ Տեղապահ Սրբ. Հօր

Օրակարգ

Տեղեկագիր 1930-1931 Տարեշրջանի Ս. Աթոռոյս Երեւնատացոյցի Քննիչ Մասնաժողովոյ:

— ա. Վաւերացում Ներկայ Տարեշրջանի Երեւնատացոյցի եւ անոր յանձնումը Տնօրէն Ժողովին ի գործադրութիւն, Համար 8, 9 Գեկտ. 1930 թուակիր գրութեամբ:

բ. Երեւնատացոյցի Քննիչ Մասնաժողովոյ Տեղեկագրի մաս կազմող կարգ մը առաջարկներու քուէարկութիւն, եւ իրում Տնօրէն Ժողովին՝ վերոյիշեալ նոյն գրութեամբ:

Նիսիս ԺԲ Եւ ԺԲ (Դեկտ. 1, 8)

Նախագահութեամբ Տեղապահ Սրբ. Հօր

Օրակարգ

1. Յուշակ Պատրիարքարանի զոյից:

2. Ս. Աթոռոյ Պարտուց Խնդիրը:

— 1. Հոգեւոյս Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր վախճանումէն ետք ընտրուած Պատրիարքարանի Գոյից ջուշակագրող Մասնախումարին Պատկ. Տնօրէն Ժողովի հետ միասին պատրաստած Տեղեկագրին ընթերցումն ու ընդունելութիւնը:

Պատրիարքարանի Գոյից Յուշակին ընթերցումէն յետոյ Գերաշնորհ Տեղապահ Սրբազան Հայրը, իր քանի մը խօսքերով եւ Հանգստեան Աղօթքով, անդամ մը եւս զգացուց այն խորունկ վիշտը զոր ունեցաւ Միաբանութիւնը իր Երջանկայիշատակ սիրեցեալ Պատրիարքի կորուստովը:

2. Ս. Աթոռոյ Պարտուց Խնդրոյն մասին խորհրդակցութիւնէ հար. ընտրութիւն հինգ հոգիէ բաղկացեալ Յանձնաժողովի մը, որուն պաշտօնն է քննել այդ խնդիրը: Յանձնաժողովը կոչուեցաւ, ՊԱՐՏՈՒՅ ԲԱՐՁՄԱՆ ՅԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎ, որուն պարտականութիւնն է, ստուգել վախճան պարտուց վիճակը, քննել Ս. Աթոռոյս Երեւնատական կացութիւնը, եւ Տեղեկագրով մը պարտուց բարձման համար առաջարկներ, թեղարութիւններ եւ ծրագիրներ ներկայացնել Միաբանական Ընդհանուր Ժողովին:

Պարտուց Բարձման Յանձնաժողովի անդամ ընտրուեցան, Հոգ. ՏՏ. Գէորգ ձանսրգեան, Կիւրեղ Իսրայէլեան, Նորայր Պողոսեան, Տիրան Ներսիսեան եւ Գարեգին Պրկալիւեան վարդապետները:

Յանձնաժողովը իր պաշտօնին հրաւիրուեցաւ Գերաշնորհ Տեղապահ Ս. Հօր 10 Գեկտ. թուակիր եւ Համար 9 պաշտօնագրով:

ԴՌՈՒՐԵԱՆ ՅՈՐԵԼԵԱՆԻ ԱՄԵՐԻԿԱՅԻ

ՀԱՆԳԱՆԱԿՈՒԹԵԱՆ ԱՐԴԻՒՆՔԸ

ԴՌՈՒՐԵԱՆ ՅՈՐԵԼԵԱՆԻ առթիւ Ամերիկայի մէջ կատարուած հանգանակութեան զումարը. 1393 Սթերլին եւ 10 շիլին, ստացուեցաւ Ս. Աթոռոյս Տեղապահ Սրբազանին կողմէ — որ նոյն ատեն Ատենապետն է Յորիլինական Կեդր. Յանձնաժողովոյ — Հ.

Բ. Ը. Միտթեան Գարիսի Կեդր. Վարչութեան միջոցաւ: Սոյն գումարը փոխանցուեցաւ Յոր. Կեդր. Յանձնաժողովին, իր նպատակին յատկացուելու համար: ՍիՈՆ-ի ընթերցողները զիտեն թէ հանգանակութեան արդիւնք մօտ 3613, 15 Սթերլինի գումարը պիտի յատկացուի՝ Ս. Աթոռոյ Տնօրէն ժողովոյն կողմէ ի յիշատակ Դուրեան Յորեյեանին նուիրուած գեանին վրայ (որ Մեծ Արտ կոչուած թանկարժէք հողին մէջ է) հաստիարակ անշարժ կալուած մը շինելու, եւ ատոր արդիւնքով արդէն կազմեալ Կանոնագրի մը համեմատ՝ հայերէն գիրքեր տպելու:

Այս շէնքի շինութեան համար Յանձնախումբ մը արդէն ընտրուած եւ զորմի սկսած է:

Այս առթիւ Յորեյեանեան Կեդր. Յանձնաժողովը խորին շնորհակալութիւն կը յայտնէ Ամերիկայի Հայութեան՝ իր նուիրատուութեանց համար, եւ Ամերիկայի Յորեյ. Յանձնաժողովին՝ իր ջանքերուն համար:

ԱՀԱՐՈՆԵԱՆ ԳՐԱԿԱՆ ՅՕՆՏԻՆ ՀԱՄԱՐ

Երուսաղէմի եւ շրջակայից մէջ յօգուտ ԱՀԱՐՈՆԵԱՆ ԳՐԱԿԱՆ ՖՈՆԸՏ-ին կատարուած հանգանակութեան արդիւնքին՝ Է 41-5-Ը-ին, որ ուղարկուած էր Փարիզ՝ Յորեյեանեան Կեդր. Պատ. Յանձնաժողովին, ստացման ծանուցագիրը ստացուեցաւ Տ. Ա. Համբարձումեանէ:

ՕՐՀՆՈՒԹԵԱՆ ԳԻՐ ՄԱՆԻՍԱԼԵԱՆ ԲՈՅՐԵՐՈՒ

Դահիթէի ՄԱՆԻՍԱԼԵԱՆ Վարժարանի հաստատութեան 25 ամեայ Յորեյեանին առթիւ, Տեղապահ Սրբազանին կողմանէ 9 Դեկտ. թուակիր շնորհաւորական եւ Օրհնութեան գիր մը յղուեցաւ Ազն. Օրիորդը ՍՈՖԻ եւ ԶԱՐՈՒՀԻ ՄԱՆԻՍԱԼԵԱՆ րոյրերու:

ՀՈԳ. Տ. ՏՐԿԱՏ ՎՊԻ. Ի ՍՈՒՐԻԱ

Ս. Աթոռոյ միաբաններէն Հոգ. Տ. Տրդատ վրդ. Պէրպէրեան, օգափոխութեան համար Սուրիա մեկնած էր՝ վերադարձաւ վերջերս: Այս առիթով Տ. Տրդատ վրդ. Հալէպի առաջնորդութեան խնդրանքով եւ անոր կողմէ քննչական այցելութիւններ տուած է Հալէպի թեմին մէջ ինչ ինչ հայաքնակ վայրերու, ինչպէս՝ Պապ, Մումպուտ, ճարապուլուս, Եագուպլիյէ, Հընիյէ, Ճիսր, Շըուր, Նանե՝ Ասորոց գաղթականայանին մէջ զանազոց հայերու եւ Շէյխ Մաբսուտի Հիւանդանոցին: Իր այցելութեանց տեղեկագիրները ներկայացուցած է թեմին Սրբ. Առաջնորդին:

ՊԱՇՏՈՆԱԿԱՆԻՔ

«Շէ-Լ» Ընկերութեան կողմէ Հայֆայի մէջ կառուցանել տրուած քարի դի եւ պէնզինի մթերանոցներուն պաշտօնական քաջումը տեղի ունեցաւ Նոյեմբեր 27, Հինգշաբթի կէսօրին, նախագահութեամբ Պաղեստինի Վսեմ. Բարձր Դօմիսէրին:

Ներկայ էին Պաղեստինի Ձեռնարկեան եւ Քաղաքային Բարձրաստիճան պաշտօնատարր, Հոգեւոր Պետեր, Հիւպատոսական Մարմինը, եւ ականաւոր անձնաւորութիւններ:

Պատրիարքարանիս եղած մասնաւոր հրաւերին վրայ, Պատր. Տեղապահ Սրբազանը հետն ունենալով

Ս. Աթոռոյ Ա. Թարգմանը եւ Դուանապետ առաւտեան Հայֆա մեկնեցաւ «Շէ-Լ» Ընկ.եան կողմէ տրամադրուած յատուկ ինքնաշարժով, եւ ներկայ գտնուեցաւ քաջման հանդիսութեանց:

Պատրիարքական Տեղապահ Սրբազանը, հետն ունենալով Տ. Կիրեղ վարդապետը, Հինգշաբթի, 4 Դեկտ.ին ներկայ գտնուեցաւ քաղաքիս Y. W. C. A. -ի տարեկան Պազարի քաջումին, որ տեղի ունեցաւ քարձր հովանաւորութեամբ Ն. Վ. Պաղեստինի Բարձր Դօմիսէրի Տիկնոջ՝ Լէտի Չանթըրլի:

Նորին Արքազնութիւնը եւ Տ. Կիրեղ վարդապետ ապա ներկայ գտնուեցան նոյն օրը երեկոյին Նիյր Իյսթ Բիլիֆի Պաղեստինի Տնօրէն եւ Ամերիկեան հիւպատոսին կցօրդ Մր. Պէլէֆօրտի քնակարանին մէջ տրուած թէյի հրաւերին:

Երուսաղէմի Գրաման 14-րդ տարեդարձին առթիւ, 9 Դեկտ.ին Գոհարանական հանդիսաւոր մաղթանք տեղի ունեցաւ Սրբոց Յաղորեանց Տաճարին մէջ, նախագահութեամբ Պատր. Տեղապահ Դեր. Տ. Մեսրոպ Սրբազանի, մասնակցութեամբ Միաբանութեանս եւ ի ներկայութեան բարեպաշտ ժողովրդեան:

Նոյն օրը ժամը 11, 30 ին Պատրիարքարանս այցելեց Երուսաղէմի Անկիւրան Եպիսկոպոս Դեր. Տ. Մարինէէս Սրբազան, ընկերակցութեամբ Վեր. Բըկաստին, որ նոր հասած էր Կիպրոսի իր պաշտօնավայրէն: Յարգելի հիւրերը պատրիարքարանիս զահլիճին մէջ ընդունուեցան Պատր. Տեղապահ Սրբազանի կողմէ, եւ 1, 1/2 ժամ տեւող տեսակցութիւն մուսնեցան զանազան շահեկան նիւթերու շուրջ: Ներկայ էին նաեւ Տ. Կիրեղ վրդ. եւ Ա. Թարգմանը:

Տեք. ճ. Է. Պաքըրը եւ Պր. Լ. Ու. Ալէքը, Նիյր Իյսթ Բիլիֆի երկու մեծ դէմքեր, ընկերակցութեամբ Ն. Ի. Բ. ի Պաղեստինի մեկնապաշտօնի եւ Երուսաղէմի Ամերիկեան Հիւպատոսին խոհրդական Պր. Պաշտօնի, ամառն ընթացին այցելութիւն տուին Տեղապահ Սրբազան շուր:

Ըստ հրաւերի Երուսաղէմի Կառավարիչ Վսեմ. Մր. Քիթթուի, Պատր. Տեղապահ Սրբազան, Հոգ. Տ. Կիրեղ վարդապետին հետ ներկայ գտնուեցաւ Նորին Վսեմութեան կողմէ իր ապարանքին մէջ տրուած թէյասեղանին:

Երուսաղէմի Զիթնեաց Լիւան ռուս կրօնաւորութիւններու մեծագործներու պազարին քաջումը տեղի ունեցաւ Դեկտ. 16 ԴՇ. օրը, քաղաքիս Վսեմ. Կառավարիչին քնակարանին մէջ՝ Նորին Վսեմութեան եւ իր Տիկնոջ քարձր հովանաւորութեամբ: Պատրիարքարանիս կողմէ ներկայ գտնուեցան Տեղապահ Սրբազանը եւ Հոգ. Կիրեղ վրդ.: